

ВАРНЕНСКИЙ ОБЩИНСКИЙ ВѢСТНИКЪ

Издава обикновено жъмъ 1 и 15
отъ всѣкий мѣсець. — Писма, пари и
всичко за Вѣстника да се праца до
Градско-Общинското Управление въ Варна.

Цѣната на 24 броя:
за Княжеството 2 лева,
„ други държави 3½ „

За всѣкакви обявления се плаща на
единъ редъ отъ 40 букви за първий пѣтъ
15 ст., а за слѣдующитѣ по 10 ст.

Иванъ Т. Драсовъ извѣства, че по причина
на нерасположение, не ще приема посѣщения на
именний си день, 7 Януарий г. г.

ОБЯВЛЕНИЕ

№. 16.

Варна, 2 Януарий 1890.

Вслѣдствие рѣшенieto на Варненский
Окръженъ Хигиенический Съвѣтъ отъ 29-й
Декемврий 1889 година, по причина на върлюю-
щата вече и въ града Варна епидемическа бо-
лѣсть „инфлуенца“, поради което жителитѣ се
нуждаятъ повече отъ медицинска помощъ, Вар-
ненский Градско-Общинский Съвѣтъ въ дне-
шното си извънредно засѣдание постанови:

1) Всѣкий вечеръ, до второ распореджа-
ние, да дежурятъ при Варненското Градско-
Общинско Управление часа отъ 10 до 1 слѣдъ
полунощъ, по единъ фелдшеръ или санита-
ренъ приставъ, по единъ градский агентъ и
по единъ разсилень, за да може въ означен-
нитѣ часове на всѣка нощъ да се явяватъ
всички въ Общинското Управление, както
денемъ, за медицинска помощъ по каквото и
да било разболяванне, което изисква лѣкаръ.

2) Кметството ще оставя всѣкий вечеръ
на дежурнитѣ фелдшеръ и агентъ бланки,
подписани формално отъ кмета и секретаря,
за да отпущатъ по едно отворено таквозъ
писмо, което да занася дежурний разсилень
при тоя или она лѣкаръ, по редъ, като при
спѣшни случаи се занася писмото до най-
близкий на болний или на Общинското У-
правление лѣкаръ, който да отива, съгласно
съ чл. 88 отъ Санитарний Законъ, на помощъ
къмъ болний; ако поканеный лѣкаръ не се
намѣри въ дома му, или се укаже нездравъ
и яяви, че не може да излѣзе отъ къщата

си, да се отнася писмото до другий възможно
по-близкъ лѣкаръ.

3) Писмата, които получи лѣкаря и по
които даде помощъ или съвѣтъ комуто и да
било, да предава послѣдний когато пожелае
въ Общинското Управление, отгдѣто да му
се заплати за всѣка направена нощемъ визита
петире лева.

4) Кметството да издава подобни писма
къмъ лѣкари и денемъ, когато нѣма въ Об-
щинското Управление градскитѣ лѣкари, и
по тѣзи писма да исплаща всички направени
на бѣдни лица визити (денемъ) по два лева
(чл. 91 Санитарний Законъ).

5) За лѣкаритѣ часа отъ 10 до 1 слѣдъ
полунощъ да се отпуща дежурний фойтонъ
за бѣдни лица на общински сръдства.

*Всѣкий, който се нуждае отъ медицинска
помощъ, може да се явява или да потърсва лѣкаръ
въ Общинското Управление денемъ въ всѣко време,
а нощемъ въ означенитѣ у настоящето обявление
часове отъ 10 вечерята до 1 слѣдъ полунощъ.*

Кметъ: Кр. Мирский.

Секретаръ: В. Д. Стойковъ.

Болѣстьта инфлуенца.

(Influenza, grippe.)

Болѣстьта „инфлуенца“ се нарича още „грипъ“,
Русска хропотница или Италианский катаръ. Първото
появяване на тая болѣсть датира отъ XVI вѣкъ; тя
е върлувала нѣколко пѣти до сега. Тая година бо-
лѣстьта „инфлуенца“ се появи най напредъ въ Пе-
тербургъ, въ началото на Октомврий мѣсець, отъ
тамъ се распространи на всѣкъдѣ въ Западна и
Срѣдня Европа, и най подиръ въ България. Тая бо-
лѣсть върлува епидемически, но не е прилъпчива, т.
е. не минува отъ чловѣкъ на чловѣкъ, а се пренася отъ
едно мѣсто на друго чрезъ въздуха. Признацитѣ, които
се заблѣжватъ, сж слѣдующитѣ: тя хваща чловѣка
неочаквано. Подиръ епидемията идѣтъ растреперва-
ния. Болнитѣ осѣщатъ силенъ жаръ и температу-
рата възлазя до 41°C. Въ това време се появява силно

главоболие съ особена болѣсть около очитѣ. По нѣкога слѣдъ растреперванието се появява общо тѣлесно ослабване, което се увеличава повече и повече въ разстояние на 24 часа. Въ края на първий денъ на болѣстѣта температурата се възвишава най много. Нѣкой болни не лѣжжтъ, но се осѣщатъ алѣ расположени и се оплакватъ отъ тѣлесно и умствено уморивание, тъй сжщо представляватъ растревожение на нервната система съ изгубване на сънъ и охота. Нѣкой пжтъ се появява легко възпаление на гърлото, хропотница и кашлица. Въобще у младитѣ хора болѣстѣта инфлуенца се появява неочаквано, когато у по-възрастнитѣ тя представлява единъ периодъ на инкубация.

Въ първитѣ два или три деня хората, които се разболѣватъ отъ „инфлуенца“, осѣщатъ силни болки въ мускулитѣ на шията, на кръста, върху областѣта на сърдцето и въ дебелитѣ меса на краката (жебитѣ), а по нѣкога има повръщание и блънуване, появява се и кашлица, която бива конвулсивна суха или пжкъ съ хрочки. Очитѣ се зачървяватъ и просълзяватъ. Фаринкса представлява една легка хиперемия заедно съ едема. Сливнитѣ се увеличаватъ. Пулса бива малъкъ и усиленъ. Въ блѣлитѣ дробове нищо не се заблѣжва, по нѣкога се появява легкъ бронхитъ и твърдѣ на рѣдко катарална пневмония. Черний дробъ се увеличава и при натискване по нѣкога се осѣща болка. Нѣкой пжтъ се случаватъ растройство на стомаха, языка се покрива съ една жълтеникава жидкостъ, има и запичанне, а доста рѣдко — диарей. Въ третий или четвъртий денъ, а по на рѣдко въ петий денъ температурата спада и тогава се появява силенъ потъ; другитѣ признаци на болѣстѣта траятъ още нѣколко деня, но въ края на 8-й денъ всичко изчезва и болний оздравя.

Лѣкувание. Да се потърси по-скоро докторъ, защото не веднѣжъ безъ цѣрение може лесно да си изгуби целосткъ здравие. Болний да стои въ топла ежая и да взема нѣщо за потение като: чай, бѣзовъ цвѣтъ, липовъ цвѣтъ и пр. Слѣдъ туй да си тури болний краката въ топла вода, слабитѣ и старитѣ да пиятъ старо вино, но, разбира се, въ умѣренно количество.

Предварение. За предпазване отъ инфлуенцата, да се облачаме топълчко, да не отиваме изведнѣжъ отъ студено на топло и наопаки, да се пазимъ отъ остъръ вѣтъръ, да шемъ топли пития, да се хранимъ добрѣ и въобще да пазимъ на тѣлата си и въ жилищата си най-голъма чистота, и да се придържаме напълно о хигиеническитѣ правила. А когато сме прекарали тая болѣсть сжщо да се хранимъ все най добрѣ, да се пазимъ отъ настинка и да не ходимъ на вѣнъ, когато е лошо времето.

ПРИКАЗЪ

№. 321.

Варна, 20 Декемврий 1889 г.

Предъ видъ на появилшата се въ нѣкои мѣстности изъ България болѣсть „инфлуенца“ или

„грипъ“ и за предпазване ако би да се появи въ гр. Варна или въ повѣренното ми Окръжие, то възъ основание чл. 23 букви к, л, и м отъ „Закона за Окръжнитѣ Управители“ и съгласно рѣшението на Варненский Хигиенический Съвѣтъ отъ 18 того подъ №. 15, понеже най-главнитѣ срѣдства за предпазване сж придържанieto о хигиеническитѣ правила, като: пазение голъма чистота, носение топло облѣкло, употребление добра храна и топли питиета, заповѣдвамъ:

1) Полицията и кметствата да обърнатъ особено внимание и усиленъ строгъ контролъ върху всички безъ разлика състни предметъ, а особено върху месото, хлѣба, рибата, маслото и пр. и приготвяемитѣ ястия въ готварницитѣ (ахчийницитѣ), щото всичко да бѣде чисто и прѣсно.

2) Никой нѣма право да коли и продава месо преди Ветеринаря, или въ отсъствието му Доктора, да е ударилъ своя знакъ съвмѣстно съ полицията.

3) На полицейскитѣ чиновници се вмѣнява въ обязанность не само ежедневно но и ежечасно да правятъ внезапни провѣрки върху всичко, което е противно на хигиеническитѣ правила и тамъ гдѣто заблѣжжтъ и най-малкото съмнѣние въ чистота на нѣкой състни продукти веднага да ги задържжтъ и да се обръщатъ къмъ най-близкий или когото се случи да срѣщнатъ Докторъ за да се констатира и ако сж не чисти веднага слѣдъ съставяние падлѣжний актъ подписанъ и отъ Доктора да се унищожаватъ тѣзи продукти.

4) Въ всички къщи трѣба да се държи най-голъма чистота и за провѣривание градскитѣ агенти трѣба да направятъ преглѣждане и гдѣто се заблѣжжтъ нечистотии да поканятъ домакинитѣ да ги очистятъ незабавно, ако ли на това тия послѣднитѣ се противятъ, кметството распореджа за изхвърляние нечистотинитѣ за смѣтка на домакина.

Заблѣжка. Въ турскитѣ къщи агентитѣ ще влизатъ заедно съ турский кехая-башия или съ ония лица, които опредѣли мюфтията.

Исполнението на настоящий приказъ възлагамъ на г. г. Околийскитѣ Началници и Общинскитѣ управления въ повѣренното ми окръжие.

Варненский Окр. Управитель: Драсовъ.

ПРИКАЗЪ

№. 585.

Варна, 22 Декемврий 1889 г.

Кмета на Варненската Градска Община, като взехъ предъ видъ приказа на г-на Варненский Окр. Управитель, съ дата 20-й т. м. подъ №. 321, за предпазване распространението въ Общината явившата се вече и въ града епидемическа болѣсть *инфлуенца*, на основание точки 23 и 25 отъ „Закона за градскитѣ общини“, постановихъ:

Ст. 1. Всичкитѣ санитарни органи на града

Варна (градскитѣ лѣкари, комиссаритѣ, надзирателя на скотобойната и други, а при епидемия и участковитѣ агенти, да употребяватъ най-голѣми усилия за пазение и прилагание всички предписани отъ властитѣ хигиенически мѣрки, за което да се подканва ежедневно всѣкий да се съобразява напълно съ законитѣ, правилницитѣ, приказитѣ и въобще распореданията по санитарната частъ на града, а особено да се има грижа за по-бѣднитѣ жители, като при това се представява най-о-време на кметството за всичко, което се намира неотлагаемо нужно да се извършва за горнята цѣль на общински срѣдства, и като се съставляватъ сѣщевременно актове за всѣко нарушение, отъ когото и да било, санитарнитѣ распоредания, толкозъ необходими за предваряние распространението на епидемията, като: живѣяннето или работенето много хора въ едно здание, особено у фурнитѣ, занаятчийскитѣ дюгени, у банитѣ и у ханищата; струпванието много души у тѣсни кафенета, кръчми и др. т.; държение въ града свини противъ приказа по Общината за това; недържение въ голѣма чистота къщицата, яхжритѣ и дворищата; неопразване на време нужницитѣ и помийнитѣ ями; необеззаразяването, при неизгаряние, дрѣхитѣ и постелкитѣ на хора, умрѣли отъ заразителна болѣсть (охтика, лошѣ гърлоболѣ и др.) отъ което, както е общеизвестно, не само може една таквазъ (прилѣпчива) болѣсть да премине на здравъ чловѣкъ, но и преминува болѣстята въ въздуха, чрезъ който може сѣщо да се разболѣятъ и хора, които живѣятъ въ други къщи; незакопаванието умрѣлитѣ, даже и най-малки дѣца, на установената отъ закона дълбочина (никога не по-плитко отъ метръ и половина), и въ-обще неиспълняванието което и да било распоредание, издадено отъ правителственнитѣ и общинскитѣ власти за опазване общественото здравие. Общинското Управление, при това, взема мѣрки, за да може въ най-късо време да се дава безплатно медицинска помощъ на всички нуждающи се, като за бѣдни болни ще се отпуща, както става всѣкога, и парично пособие за най-нужнитѣ срѣдства, безъ които медицинската помощъ би се намѣрила отъ лѣкаря недостатъчна.

Кметъ: *Кр. Мирский.*

ПРИКАЗЪ

№. 586.

Варна, 29 Декемврий 1889 г.

Кмета на града Варна, за изпълнение рѣшенето на Варненский Окръженъ Хигиенический Съвѣтъ отъ вчера, станжло съгласно съ телеграммата отъ г-на Министра на Вжтрѣшнитѣ дѣла подъ №. 4365, въ която, между друго, е казано: „въ случай на появяване болѣстята *инфлуенца* да се распустятъ временно училищата, за да се избѣгне натрупване“, на основание точки 23 и 25 отъ чл. 88 на Закона за градскитѣ общини, постановихъ:

Ст. I. *Всичкитѣ училища* у града Варна, безъ разлика, да ли сѣ тѣ общественни или частни, до второ распоредание да бждатъ затворени.

Ст. II. За нарушение настоящий приказъ ще отговарятъ, съгласно съ Закона, лично както училищнитѣ настоятели, тѣй и самитѣ учители.

Ст. III. Преписъ отъ тоя приказъ да се прати до всичкитѣ училищни настоятелства и учителски съвѣти въ града, като сѣщевременно се обнародва истий и въ Общинский Вѣстникъ.

Кметъ: *Кр. Мирский.*

ПРИКАЗЪ

№. 466.

Варна, 12 Октомврий 1889 г.

Варненский Градско-Общинский Кметъ, като взехъ предъ видѣ, че нужницитѣ у ханищата, хотелитѣ банитѣ и пр. трѣба не само да се държатъ въ най-голѣма чистота, но и да се дезинфектиратъ най-рационално и то тѣй щото да може да се прави добъръ контролъ за тѣхното обеззаразяване, съгласно съ мнѣнието на г-на Варненский Общинский Главенъ Лѣкаръ отъ 2 т. м. подъ №. 496, на основание чл. 15 отъ Санитарний законъ, постановихъ:

Ст. I. У всѣкий нужникъ въ училище, бани, хотелъ, ханъ и у заходитѣ на други таквитѣ заведения, предназначени за публиката, да се държи всѣкога по една сждина съ най-малко по около (30) тридесетъ драма хлориста варъ (*calcaria hypochlorosa*), което вещество да се промѣнява отъ съдържателя на заведеннето всѣка сждбота вечеръ, като се замѣнява съ прѣсна таквази (хлориста) варъ. Освѣтъ това презъ всѣки двѣ недѣли, сѣщо въ сждбота вечеръ да се хвърля въ такъвѣ нужникъ около 5—6 оки зеленъ камъкъ (*sulfate de fer*, сачи къжржъ).

Ст. II. Нарушителитѣ на тоя приказъ, по надлѣжно съставени актове отъ санитарнитѣ комиссари или отъ полицейскитѣ агенти, ще се наказватъ съ глоба отъ два (2) до (25) двадесетъ и петъ лева, съгласно съ чл. 96 отъ Закона за градскитѣ общини.

Кметъ: *Кр. Мирский.*

ПРИКАЗЪ

№. 578.

Варна, 16 Декемврий 1889.

Кмета на града Варна, съгласно съ мнѣнието на Варненский Окръженъ Хигиенический Съвѣтъ отъ 2-й т. м., и споредъ заключението на г-на Варненский Главенъ Общинский Лѣкаръ отъ 9-й сждий мѣсецъ подъ №. 666, като се указа необходимо да се взематъ по-скоро мѣрки, да не се распространитъ и въ града Варна заразителнитѣ болѣсти *шанъ*

(arhthes) по рогаѣтѣ добитѣкъ и шарка (variola) по овцѣтѣ, които болѣсти се появили у нѣкои села въ Окрѣжнето, на основание пунктъ 23 отъ членъ 88 на Закона за градскитѣ общини, постановихъ :

Ст. I. Забранява се колението, продаването и пзваждането за проданъ въ Варна, гдѣто и да било, добитѣкъ отъ какъвто и да е видъ, който е заразенъ или представлява признаци на заразителна болѣсть: бѣсъ, шарка, шапъ и др. т. Сжщо е забранено да се употребяватъ на работа, нито даже да се водятъ наедно заразени животни, нито да се държатъ наедно съ здрави, както и да се не хранятъ и да се не поятъ отъ едни сѣдници.

Ст. II. Всѣкий, у когото се случи въ Варна какъвто и да било добитѣкъ заразенъ или представляющъ признаци на заразителна болѣсть, шарка, шапъ и други, длъженъ е да извѣсти за това незабавно на най близскій Полицейскій или Общинскій било агентъ или комиссаръ за своевременно увѣдомление Общинскитѣ лѣкари, та да могатъ да се взематъ отъ тѣхъ нужнитѣ по-нататъшни мѣрки за предварване распространението на болѣстьта.

Ст. III. Общинскитѣ агенти заедно съ санитарнитѣ комиссари, както и всички други служащи, въ длъжноститѣ на които спада грижата за предпазване добитѣка въ Общината отъ заразителни болѣсти, сж длъжни да посѣщаватъ често, а въ време на епизоотия въ града или въ околнитѣ села всѣкий день всички мѣста (пазари, убори и други мѣстности, гдѣто частни лица — ханджии, търговци съ добитѣкъ, джанбази, месопродавци и т. п.) държатъ добитѣкъ, и да се удостовѣряватъ лично, да не би да се е появила тамъ нѣкоя заразителна болѣсть, въ какъвто случай на часа да съобщаватъ устно на общинскитѣ лѣкари и да рапортиратъ още сжщий день за туй на началството си. За всѣко прегледване на убори и др. т. отъ агентитѣ съ комиссаритѣ да се представя редовенъ рапортъ въ Общинското Управление.

Ст. IV. Болнитѣ добитѣци, ако болѣстьта се намѣри непзлѣчима, ще се убиватъ незабавно по актъ, съставенъ въ присѣствие на двама свидѣтели и подписанъ отъ г-на Варненскій Окрѣженъ Ветеринаренъ лѣкаръ, или отъ одного отъ г-да Общинскитѣ лѣкари, слѣдъ което веднага ще се отписатъ и закопаватъ въ определеното у акта мѣсто и на изискуемата се дълбочина (никога не по-плитко отъ единъ метръ и половина, колкото малѣкъ и да е добитѣка), като при туй се пристѣпни напълно споредъ лѣкарскитѣ наставления.

Ст. V. Когато лѣкаря намѣри болѣстьта пзлѣчима, каквито сж шапа и шарката, болнитѣ добитѣци се турятъ на отдѣлни мѣста тѣй, щото да се не заразятъ и здравитѣ добитѣци, за което не се оставя при заразенитѣ добитѣци нито единъ здравъ.

Ст. VI. Добитѣцитѣ, които сж признати заразени, включително и овцѣи, за които се има съмнѣние, че може да сж заразени, всички надлѣжни длъжностни лица да бдятъ, да не се пзваждатъ никакъ

на работа, нито да се искарватъ на пазари и гдѣто и да било, да не би да се зарази отъ тѣхъ нѣкоя здравъ добитѣкъ. Таквитѣ добитѣци ще бждатъ прегледвани всѣкий день поне веднѣжъ отъ надлѣжний участковъ общинскій комиссаръ, придружаванъ отъ участковий агентъ, за да се лѣкуватъ и гледатъ най редовно споредъ наставленията, съставени за тая цѣль отъ г-на Варненскій Окрѣженъ Ветеринаренъ Лѣкаръ, *нарушенията на които (наставления) отъ когото и да било, ще се счита нарушение и на тоя приказъ.* Когато нѣкоя добитѣкъ се укаже, споредъ мнѣнието на притежателя му, за оздравялъ; послѣдний пакъ не може да го употребява на работа, до когато Общинскій лѣкаръ не прегледа добитѣка и не даде своето съизволение, за което се отбѣлѣжава въ *Книгата за эпизоотитѣ*, която да се заведе въ Санитарното Отдѣление на Общинското Управление.

VII. Всѣкий е длъженъ да държи въ най голѣма чистота уборитѣ и да провѣтрява всѣка сутрень и вечеръ хлѣвоветѣ, ахжритѣ, дамоветѣ и въобще мѣстата, гдѣто се държи добитѣкъ, а особено въ време или при страхъ на епизоотия, когато е необходимо и най-своевременното обеззаразяване (дезинфектиране) всички таквитѣ мѣста, чрезъ запалиние въ тѣхъ на жарава счукана на прахъ тефъ (тюкюртъ) или чрезъ други обеззаразителни срѣдства, които, споредъ лѣкарскитѣ наставления, сж въ положение да унищожаватъ болѣзнетворнитѣ вещества, отъ които се распространява и поддържа заразата, която преминува чрезъ въздуха, водата и прочее въ тѣмата на животнитѣ и чловѣцитѣ. При това е строго забранено, щото и подиръ оздравянието на заразенитѣ добитѣци да се държатъ въ уборитѣ, гдѣто сж били тѣзи добитѣци, други здрави, докѣ не се прегледа мѣстото поне отъ единъ санитаренъ комиссаръ, и се направи актъ отъ послѣдний, че е извършено обеззаразяването чрезъ тефъ или чрезъ другитѣ препорѣчани отъ лѣкарскитѣ наставления срѣдства.

Ст. VIII. Най-сетнѣ, строго е забранено да се оставя да спятъ чловѣци въ уборитѣ и други мѣста, гдѣто се държатъ заразени или представляющи признаци на страждущи отъ заразителна болѣсть добитѣци, тѣй като не една болѣсть отъ животнитѣ преминува и на чловѣцитѣ, каквото шапа и други.

Ст. IX. Нарушителитѣ на настоящий приказъ, ако сж длъжностни лица, ще се наказватъ отъ своето началство дисциплинарно, или ще се отчислятъ, ако ли сж частни лица (притежатели на добитѣкъ, съдържатели на ханица и други) ще се наказватъ отъ кметството незабавно съ глоба отъ 10 до 25 лева, която ще се налага солидарно на виновнитѣ по съставенитъ за нарушението актъ, или ще се предаватъ на сждъ за по-тежко наказание, споредъ както предписва Закона.

Кметъ : *Кр. Мирскій.*

ПРИКАЗЪ

№. 368.

Варна, 15 Декемврий 1889 г.

Защото често пѣти сѣ слушани въ Полицията че ступанитѣ или съдържателитѣ на публичнитѣ топли бани въ гр. Варна, неравномѣрно събирали платитѣ или възнагражденията си отъ посѣтителитѣ имъ, и че не всѣкога сѣ държали подобающа чистота, било въ дрѣхитѣ, които се поднасятъ за бърсанне, било въ самитѣ бани, на основание чл. 31 и 34 отъ Устава за полицейската стража, ст. 49 отъ Полицейскитѣ правила за опазване общественото здравие и чл. 47 буква а отъ Закона за Окръжнитѣ Управители и Околийски Началници, заповѣдвамъ:

1) Отъ днесъ до единъ мѣсецъ най-късно, ступанитѣ и съдържателитѣ на публичнитѣ топли бани въ гр. Варна, да си изработятъ и окачатъ въ салонитѣ на банитѣ при всѣко лѣгло и въ всѣко отдѣление такси, съ означение цѣнитѣ, които посѣтителитѣ имъ трѣба да плащатъ за миене и прислуга и подробноститѣ: колко струва миенето на мъжъ, жена, дѣца и пр. съ свои дрѣхи и колко — съ прислугата и дрѣхитѣ на ступана или съдържателя на банята.

2) Такивато такси да носятъ името и презимето (подписа) на ступанина или съдържателя на банята и до срока да се окачатъ, слѣдъ като се предявятъ въ управлението ми, гдѣто ще се приподпишатъ и ще се задържи по единъ екземпляръ отъ тѣхъ за знание на Полицията.

3) Никой ступанъ или съдържателъ на топли бани не може да увеличава такситѣ си безъ да предизвѣсти за това Управлението.

4) Ступанитѣ или съдържателитѣ на публичнитѣ топли бани сѣ длъжни да изпълняватъ предписанието на статия 48 отъ Полицейскитѣ правила за опазване общественото здравие, по смисъла на която, за предпазване посѣтителитѣ имъ отъ всѣка прилъпчива болѣстъ, да даватъ чисти дрѣхи на всѣкий посѣтитель, а не такива, които вече сѣ биле единъ пѣтъ употребявани и неисправни.

5) Несъобразяющитѣ се съ горнитѣ, да се даватъ подъ съдъ за наказание по чл. 26 отъ Устава за наказанията, които Мировитѣ Сѣдии могатъ да налагатъ.

6) По единъ екземпляръ отъ тоя приказъ да се предаде и на всѣкий ступанъ или съдържателъ на публична топла баня въ гр. Варна за изпълнение веднага слѣдъ утвърдението му отъ Господина Варненский Окръженъ Управителъ.

Варненский Градский Началникъ: *Ж. Поповъ.*

Тоя приказъ е утвърденъ отъ г-на Варн. Окр. Управителъ съ предписание Н-о. 11171 отъ 23-й Декемврий 1889 г. Варненский Градский Началникъ: *Ж. Поповъ.*

ПРИКАЗЪ

№. 549.

Варна, 20-й Августъ 1888.

Подписаний кметъ на Варненската Градска Община, за да бѣде възможно на Общинското Управление и на подвѣдомственитѣ нему комиссари и други Общински агенти по-доброто наглеждане и повѣряване мѣрките и тегликитѣ, и промишляванieto за качеството, количеството и цѣнитѣ на общото продоволствие, съгласно съ п. 31 отъ членъ 88 на „Закона за градскитѣ общини“, постановихъ:

Ст. I. Забранява се на прекупувачитѣ (матрапазитѣ) въ Варна да излазятъ за напредъ и посрѣщатъ селянитѣ и гражданитѣ, идущи въ града отъ селата и лозята, и да имъ закупуватъ каквато и да било стока (кокошки, яйца, овощия, грозде и пр.), което имъ се позволява да правятъ само на слѣдующитѣ мѣста: при Барьерната барака на „Татаръ-капия“, Кириловската площъ (срѣщу новий домъ на Г-на Н. Провадалневъ), на площѣта къдѣ Табахната отвѣждъ моста, на площѣта отзадъ чърковната къща при Държавната болница, на Балжкъ-пазарь, на Ченгене-пазарь и на Муссаллата.

Ст. II. Прекупувачитѣ (матрапазитѣ) могатъ да продаватъ по улицитѣ масло, яйца, кокоски и другий гадъ само слѣдъ пладнѣ, а часа до 12 и тѣ сѣ длъжни да продаватъ стоката си на опредѣленитѣ въ предидущата статия мѣста.

Ст. III. Щомъ се хване нѣкой прекупецъ, че спира продавачитѣ и купува или продава стока не на опредѣленитѣ мѣста, ще се състави за него актъ и ще бѣде наказванъ съ глоба отъ 1 до 25 лева, съгласно съ чл. 96 отъ „Закона за градскитѣ общини“.

Ст. III. Грижата за изпълнението тоя приказъ възлагамъ главно на Общинскитѣ комиссари и надзирателя надъ мѣрките и тегликитѣ.

Кметъ: *К. Мирский.*

ПРИКАЗЪ

№. 581.

Варна, 23 Декемврий 1889 г.

Кмета на града Варна, съгласно рѣшението на Варненский Градско-Общинский Съвѣтъ отъ днесъ, на основание пунктъ 31-й отъ чл. 88-й на Закона за градскитѣ общини, постановихъ:

Ст. I. Хлѣба за продавъ въ гр. Варна отъ учрѣда се приготвя, въ каквато и да било форма, но винаги отъ изискуемото се качество чисто житно брашно и най-добрѣ испеченъ, най-малко по слѣдующитѣ теглики и въ нѣкой случай да не се продава по-скѣто отъ долужложенитѣ, опредѣлени отъ Общинский Съвѣтъ, съгласно съ Правилника за хлѣбаритѣ въ гр. Варна, цѣни:

А. *Първо качество* (бѣлъ хлѣбъ):

1) Единъ хлѣбъ най-малко отъ една ока да се продава най-много за	25 ст.
2) Единъ хлѣбъ отъ 605 др.	37½ "
3) " " " 160 "	10 "

Б. *Второ качество* (черъ хлѣбъ):

1) Единъ хлѣбъ отъ 400 др.	22½ ст.
2) " " " 178 "	10 "

Ст. II. Теглото и цѣнитѣ на снититѣ, пасхитѣ,

франзелата и другитѣ луксозни хлѣбове, каквито се считатъ всички онѣзи, които се правятъ отъ тѣсно бѣло брашно, поне отъ No. 0, ще си опредѣля самъ всѣкий хлѣбарь, като ще е свободенъ да ги продава по-скъпо или по-евтино, споредъ доброволно условие съ купувача, стига и тоя видъ хлѣбове да сж винаги най-добри испечени.

Ст. III. Всички, които ще вадятъ за проданъ въ гр. Варна луксозенъ хлѣбъ на тегло повече отъ сто драма и бѣлъ хлѣбъ, съгласно съ ст. I, трѣба да се явяватъ еженедѣлно въ Общинското Управление да взематъ мостра отъ хлѣбоветѣ, за които ще става разпорежданье да се мѣсятъ за проба всѣка сжбота сутренъта, а онѣзи, които правятъ луксозенъ хлѣбъ на тегло повече отъ 100 драма, ще удрятъ винаги на таквизъ хлѣбове свой, нарочно направенъ по образецъ, даденъ отъ кметството, дървенъ печатъ, снемки отъ каквито печати предварително е представилъ въ кметството всѣкий хлѣбарь.

Ст. IV. Ако някому отъ хлѣбаритѣ не понасятъ приведенитѣ до тукъ условия, длъженъ е да заяви писмено на Общинското Управление, и да не престава да вади хлѣбъ, докѣл не се минжтъ поне десетъ деня отъ датата на заявлението му.

Ст. V. Всѣкий хлѣбарь е длъженъ да се снабди най-късно до 31 Декемврий т. г. съ баланца, която да стои всѣкога на тезгяха на хлѣбарницата, щото да може всѣкий купувачъ да провѣрва тутакси, когато би пожелалъ, продадении му хлѣбъ.

Ст. VI. Нарушителитѣ на тоя приказъ, по надлъжно съставени актове, ще се подвѣргаватъ незабавно на слѣдуюмото се законно наказание.

Кметъ: *Кр. Мирский.*

ПРАВИЛНИКЪ

за

Публичнитѣ файтони въ гр. Варна.

Чл. 1. Никой файтонджия не може да извършва занаята на публиченъ возачъ въ предѣлитѣ на Варненската Градска Община, ако това не му е разрѣшено съ формално свидѣтелство (билетъ) отъ Варненското Градско-Общинско Управление.

Чл. 2. Издаванитѣ позволителни билети биватъ лични и сж тримѣсечни. Всѣкий притежателъ на файтонъ е длъженъ да се явява съ файтонджията си къмъ края на Декемврий, Мартъ, Май, Юний и Септемврий въ Общинското Управление, да се направи бѣлѣжка въ надлъжната книга и да му се издаде новъ билетъ отъ като разрѣши за това кмета или делегираний неговъ помощникъ и притежателя си заплати установеный градский налогъ. Уловенитѣ файтонджии безъ или съ просроченъ билетъ, по постановление отъ кмета, плащатъ глоба отъ 10 до 25 лева, а слѣдъ два пѣти глобяване, кмета издава приказъ, съ който запрѣтыва на такъвъ возачъ да работи въ града най-малко за три мѣсеца и най-много за една година. Позволениято да упражнява нѣкой въ града занятието файтонджия (за благонадѣжността на послѣдний) се дава подъ поръчителството на притежателя на файтона.

Чл. 3. Въ Общинското Управление се държи книга, въ която се записватъ: 1) името и презимето на притежателя на файтона; 2) името и презимето на возача (файтонджията); 3) участъка и No. на дома на притежателя на файтона; 4) No. на участъка и No. на двора (къщата), гдѣто се държи файтона въ работно време.

Забѣлѣжка. Когато се промѣни притежателя на файтона или притежателя промѣни файтонджията си, трѣба да се явява за това на Общинското Управление, за да се направи бѣлѣжка въ въпросната книга и да се издаде новъ билетъ за возача.

Чл. 4. Всѣкий файтонъ трѣба да носи на отзадната си страна и на фенеритѣ си No. си, написанъ съ едри ясни цифри, да има всѣкога окачена или прикована на най-видно мѣсто задъ козлитѣ установената отъ Общинский Свѣтъ тарифа за цѣнитѣ, а файтонджията да носи си на лесно позволителното си свидѣтелство (билета) за упражнение въ Варна своето занятие, което безъ особено затруднение да го предава незабавно на контролирующитѣ длъжностни лица. Нарушителя се наказва отъ кмета съ глоба отъ 3 до 25 лева.

Чл. 5. Всѣкий файтонджия е длъженъ, щомъ се мръкне да си запали и двата фенери на своя файтонъ. Нарушителя се наказва отъ кмета съ глоба отъ 5 до 25 лева.

Чл. 6. Всѣкий файтонъ трѣба винаги да се държи въ здравостъ и чистота и въобще въ добро състояние у всичкитѣ му части: фенеритѣ да сж всѣ-

Списъкъ на Господа лѣкаритѣ въ Варна, 1890.

Име и презиме	Мѣстожителство			Забѣлѣжка
	уч.	улица	No.	
Д-ръ А. Пюскиоллчевъ	V	Регентска	—	Г-нъ Д-ръ Стефановъ сега отсъствува отъ града, а г-нъ Д-ръ Юрдановъ е боленъ.
„ А. Головина	III	Гургулята	97	
„ Б. Валинда	I	Св. Атанасъ	336	
„ В. Пападопуло	I	Солунска	94	
„ Г. Стефановъ	V	Вѣжничка	—	
„ Г. Янопуло	I	Богданова	324	
„ Ж. Радевъ	V	Нишка	—	
„ Ив. Валинда	I	Св. Марина	194	
„ Н. Ивановъ	V	Любецова	—	
„ Н. Христовъ	III	Руссенска	336	
„ С. Юрдановъ	V	Раковска	—	
„ Т. Полизондистъ	II	Княжеска	974	
„ Ш. Зитереръ	I	Набрѣжна	131	
„ Ю. Севвовъ	V	Нишка	—	

кога съ здрави и добръ истрити джамове и пр. Забранено е циркулирането на ветѣ, сжжани (нездрави) файтони и впрѣгането на не изучени и слаби коне. Негодността на ветитѣ файтони се опредѣля отъ комиссиитѣ и по реда предвидѣни въ чл. 9-й на тоя правилникъ, и щомъ се констатира окончателно за нѣкой файтонъ, че не може да се оставя да работи, той се предава на ступанина му подъ писмено задължение съ поржчителство, че вече нѣма да го искара въ града да циркулира. Който не устои на задължението си ще отговаря, по закона най-строго, и файтона му ще се уничтожава тѣй, щото вече да не може да работи. Намѣренитѣ отъ Комиссията за слаби и неизучени коне сжщо ще се предаватъ подъ поржчителствено задължение на ступанитѣ имъ, които ще могатъ да впрѣгатъ въ файтона таквизъ коне, само ако комиссията ги е била намѣрила негодни по слабостъ, по неизученостъ, по болѣстъ или не добро хранение, но и това слѣдъ повторно прегледвание отъ комиссията, ако се укажежтъ таквизито коне за станжли годни.

Чл. 7. Никой файтонджия не може да се спира безъ мющерия другадѣ, освѣнъ на слѣдующитѣ мѣста: 1) Руссенската площъ, а именно точно срѣщу Градскии часовникъ; 2) Цариградската площъ подъ Военнии Вещевнии складъ; 3) предъ площта 27-й Юлий (при II-й полицейскии участъкъ); 4) Кириловската площъ при Гимназията; 5) Царибродската площъ, срѣщу Пипиджийскии ханъ, и 6) въ IV участъкъ срѣщу хана Калиновъ. Нарушителитѣ ще се наказватъ съ глоба отъ 8 до 25 лева, съгласно закона.

Чл. 8. Всѣка ноцъ трѣба да дежурятъ поне по единъ файтонъ на: 1) Руссенската площъ и 2) Цариградската площъ. Зимѣ, когато не е възможно да се стои на отворено мѣсто, въ хана X. Хасанъ (гостоприемница Преславъ), а другий у хана на Георги Панчовъ (Хотель Орелъ). За дежурството се прави за всѣкий мѣсецъ напредъ расписание отъ надзирателя на файтонитѣ, съвмѣстно съ старѣйшината имъ. Отъ десетъ часа вечерьта файтонджиятѣ иматъ право да взематъ най-много двойно отъ опредѣлената за презъ деня тарифа.

Дежурнии файтонъ е предназначенъ за служение за всѣкиго, комуто стане нуженъ файтона, за внезапни случаи: при бързание за отнасяние лѣкаръ, акушерка (бабувачка), нараненъ човѣкъ, за случай на пожаръ и др. т.

Чл. 9. Никой файтонджия не може да бжде по младъ отъ 17 години и всички трѣба да бждятъ способни за управление коне. Способността на единъ файтонджия да управлява коне се опредѣля въ съмнителни случаи отъ единъ делегиранъ отъ кмета общинскии служителъ, отъ единъ делегатъ на Градскии Началникъ и отъ старѣйшината на файтонджиятѣ. Оплаквание противъ заключение на таквизито комиссия се подава на кмета и файтонджията се испитва отъ подобна комиссия отъ други назначени лица, но пакъ съвмѣстно съ старѣйшината на файтонджиятѣ.

Силното карание (препускание), особенно при възвивание отъ една улица въ друга, е най строго забранено,

Чл. 10. Всѣкий файтонджия трѣба винаги да стои на или при файтона си. За оставяние конетѣ си самички, виновнии се наказва съ глоба отъ 2 до 25 лева.

Чл. 11. Никой файтонджия нѣма право да иска и да взема отъ кого и да било за возение повече отъ опредѣлената въ тарифата такса. За нарушение тоя членъ файтонджията се наказва съ глоба отъ 5 до 25 лева.

Чл. 12. Файтонджиятѣ сж длъжни всѣкога да се носятъ чисто и да се обхождатъ вѣжливо къмъ мющериятѣ си, а не грубо, и никакъ да не пиянствуватъ. Пиянствующии файтонджия се наказва съ глоба отъ 15 до 25 лева, а за втории пѣтъ забранява му се да върши файтонджийство въ Варненската Община за време отъ три мѣсеца до една година.

Чл. 13. Всѣкий файтонджия е длъженъ при карание файтона си да държи винаги дѣсната страна на улицата или пѣтя, тѣй като при отбивание или срѣщание съ други кола може да се случи нещастие.

Нарушителя се наказва съ глоба отъ 3 до 25 лева, отъ каквото се освобождава само, когато би се констатирало, че е нѣмало възможность, по причина независяща отъ файтонджията, да не държи дѣсната страна.

Чл. 14. Всѣкий файтонджия е длъженъ, щомъ види на улицата падналъ въ несвѣстъ или тежко нараненъ човѣкъ, да отстѣпи файтона си незабавно за отнасяние такъвзито гдѣто трѣба. Сжщо за случай на пожаръ и за пристигание на мѣстопрестѣпление въ бързи случаи, публичниитѣ файтони сж всѣкога на незабавно расположение на полицейскиитѣ агенти.

Чл. 15. Строго е забранено на файтонджиятѣ да задържатъ у себе си забравени на файтона имъ вещи, които тѣ сж длъжни незабавно да предаватъ на ступанина имъ или въ най-близнии полицейскии участъкъ, отъ гдѣто получаватъ расписка.

Чл. 16. Когато нѣкой файтонджия заведе нѣкого нѣгдѣ и го остави, съ условие да се върне въ опредѣленото време да го вземе, или пѣкъ би се задължилъ да иде да вземе отъ нѣгдѣ нѣкого за да го отнесе, гдѣто се е задължилъ, ако се забави да иде на опредѣленото мѣсто най-късно слѣдъ половина часъ, по констатирано заявление, подадено въ Общинското Управление или на Полицията, такъвъ файтонджия ще се наказва отъ кмета съ глоба отъ 3 до 25 лева, но въ случай, че мющерията би задържалъ файтона на опредѣленото мѣсто повече отъ три четвърти отъ часа, файтонджията не е длъженъ да чака мющерията си, ако има да ходи на друго мѣсто, да вози другиго. За колко време чакание не се плаща на файтонджията, опредѣлено е въ тарифата за файтонитѣ, които работятъ въ Варненската Градска Община (Рѣшения на Общинскии Съвѣтъ No. No. 136 и 207 отъ 1888 г.)

Чл. 17. Файтонджия, който стои съ файтона си на пияцата, щомъ бѣде поканенъ отъ нѣкого, длѣженъ е веднага да го вози по опредѣленитѣ такси. Който се отказва, налага му се глоба отъ 5 до 20 лева за всѣко отказване. Отказването е ненаказуемо само за искание да се вози нѣкой повече отъ единъ часъ, и то само ако се констатира, че файтонджията е отказалъ за по-дълго возение, защото е ималъ да отива да взема нѣгдѣ си нѣкого, къмъ когото се е задължилъ за това. Файтонджинтѣ въ Варна сж длѣжни въобще, докѣ не сж заявили въ Общинското Управление, че преставатъ файтонитѣ имъ да сж публични, длѣжни сж подъ страхъ на наказание да работятъ, когато сж въ града, както лѣтъ тѣй и зимѣ презъ цѣлий день, и то отъ разсъмване лѣтъ часа до 10, а зимѣ най-малко часа до 9 вечерята, когато застѣпватъ дежурнитѣ файтони, а не да си отиватъ дома и распрѣгатъ, безъ да сж се поболѣли или уморили конетѣ имъ. Наказанието за това е отъ 5 до 25 лева; но кмета налага таковато само слѣдъ най-обстоятелственно констатиране чрезъ формаленъ актъ нарушението. За всѣко отказване, по устно заявленне на когото и да било, съставя се сжщо актъ отъ общинский или полицейский служащъ, съдържащъ възраженията на файтонджията, по който актъ кмета да може да накаже виновний файтонджия съ опредѣлената въ по-първата алинея на тоя членъ глоба.

Чл. 18. Спорове между файтонджинтѣ и мощернитѣ имъ относительно тарифитѣ се разрѣшаватъ отъ кмета.

Чл. 19. Наказанието за нарушения, за които не е предвидѣно до тукъ вискание, е глоба отъ 1 до 25 лева, налагана по постановление отъ кмета, или друго по-тежко наказание, по сждебна присѣда, споредъ както предписва Закона.

Чл. 20. Глобитѣ и другитѣ обезщетения се налагатъ солидарно на файтонджията (возача) и на притежателя на файтона.

21. Правилника за файтонджинтѣ въ гр. Варна гласуванъ презъ 1888 г., ще се замѣни чрезъ настоящия отъ 1-й Януарий 1890 г., но ще се обнародва веднага слѣдъ като встъпи той въ законна сила

Варненската Градско-Общинска Касса, споредъ ревизията на 2-й Януарий 1890:

I. Постжило градски приходи отъ		400,705 л. 91 ст.
1 Януарий до 31 Декември 1889, съ наличността отъ 1 Януарий с. г. лева 9108 и 48 ст.		
Израсходвано презъ цѣлата 1889 година		378,084 л. 87 ст.
II. Отъ горнята сума въ Декември 1889:		
Постжило	32,611 л. 88 ст.	
Израсходвано	51,917 л. 08 ст.	
III. На лице е имало въ Кассата на 2 Януарий 1890:		
Отъ градски приходи	22,621 л. 04 ст.	
Отъ оставени депозити	13,195 л. 19 ст.	
Отъ тѣхъ на 2-й Януар. т. г. въ Банката градски сумми 15343 л. и депозити 12859 л.		

Ревизията е направена отъ кмета Кр. Мирский, и помощницитѣ на кмета Сп. Д. Спасовъ, П. А. Поповъ и Х. Г. Ставриди.

Варненский Градско-Общинский Бирникъ: П. К. Шишовъ.
Варн. Банк. Клонъ на 5. I. 90 ажио куп. $\frac{3}{4}$ прод. $1\frac{1}{4}$ %.

№. по редъ	На 5-й Януарий 1890 сж продадени отъ привозимитѣ храни съ вагони и съ кола въ Варна:	Едно Бѣлгарско кило отъ 5 двойни декалитри (нови крини)			
		отъ		до	
		л.	ст.	л.	ст.
1	Пшеница I качество 57—58 либри	10	20	10	60
2	" II " 56—57 "	9	40	10	20
3	" III " 54—55 "	8	60	9	—
4	Рѣжъ 54—55 либри	6	—	6	50
5	Ячмийъ 44 либри	4	50	4	80
6	Кукурузъ	—	—	6	—
7	Овесъ стотѣхъ килограмма	10	—	11	—

№. по редъ	На 5-й Януарий 1890 сж продадени брашна съ човали въ Варна:	Една ока			
		отъ		до	
		л.	ст.	л.	ст.
1	Бѣло брашно (за франзела)	—	—	40	—
2	Хасъ-колосъ (за симитъ)	30	—	35	—
3	Окалжкъ колосъ (за кжщенъ хлѣбъ)	26	—	28	—
4	Хасъ кжжлджка (за пазарский „бѣлъ хлѣбъ“)	26	—	28	—
5	Окалжкъ кжжлджка (за пазарский „черъ хлѣбъ“)	25	—	26	—
6	Дюсъ-кжжлджка (селско-стунанско брашно съ трицитѣ)	20	—	24	—
7	Карá симитъ (просто брашно, което се смѣсва съ други брашна	17	—	18	—
8	Мисирено сѣто	—	—	—	—
9	" несѣто	15	—	17	—

На 5 Януарий 1890 цѣната въ Варна на месата по касапницитѣ на дребно:	Една она			
	отъ		до	
	л.	ст.	л.	ст.
Говеждото месо	60	—	70	—
Телешкото	—	—	80	—
Овчето „кжвжрджикъ“	70	—	80	—
Обикновено овче	—	—	—	—
Свинското	1	—	120	—

— Внесено държавни берни отъ града Варна въ Варненското Окрѣжно Ковчезничество презъ Декември 1889 г.

Наименование на даждията	За сѣлѣтъ години		За минѣлата година		За текущата година		Обща сума	
	лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.
	Поземеленъ налогъ — вмѣсто десѣтъкъ	195	33	147	27	475	75	818
Поземеленъ налогъ отъ лозята и абонаментъ	2503	18	535	98	829	14	3868	30
Емлякъ	2725	63	710	14	1429	14	4864	91
Иджаръ	395	07	195	06	326	77	916	90
Патентъ	834	97	357	25	561	24	1753	46
Плжна повинностъ	338	40	91	55	296	—	725	95
Темегуатъ	226	72	—	—	—	—	226	72
Серчимъ	7	20	—	—	87	—	94	20
Шарабъ гюмрюкъ	47	50	—	—	—	—	47	50
Глоба отъ патентъ	—	—	164	25	250	—	414	25
Глоба отъ емлякъ	—	—	5	60	22	40	28	—
Всичко	7274	—	2207	10	4277	44	13758	54